

מסורת הש"ס

רש"י

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

ר"ן מא.

עין משפט
נר מצוה

בא מ"י פירי מהל'
אלל הלכה ה' פתג
עשין מדיק ב טושיע' י"ד
פי' שלה פתי' ח:

חוספות

שביח' עור משטל
שלוכלן עליו ועשאלן אותו
עובר דריס' פתס: דר"א
ב"ה: שיש בו דעה:
דא לא קני. דעה מה
קני: הוסיף לכל עושי
הרופא לכל החלואים:
הווי' ל"י ע"י ע"י דריס'
החולה כשנחפס' יומר
מלפני שחלה: ה"י
אפי' ה"ב"ה. י"ג פניס
של הלכות משה: אחת
קשה את ח"י"א. לומר
למת' לו: ה"ב שפשיך.
כלמר כשעמדו בריחוק
למשפטי' הכל עבדס'
הכל ע"י מה שחיה:
גברא רב. א"ל נדול:
גידינא וז"ל. פת
קני: א"י. ש"י. נפת:
מ"ו: קמא טוטיס'
קשה בכל קמא ו"ף
ב"ב: אקרוקתא. נפת:
שחיצתו ח"ה. שחוק
מיתמוס ועדין הוא מולס:

פירוש הר"א

שביח' עור ל"ס פלי:
דר"א קני. דעה: ששכח
ל"טורי. עולמו קא דרס'
שעלס' ממת' למתו:
ה"י"ה אפי' ה"ב"ה. ענה
י"ג פניס היה ענה
הלכות: אחת עשית
ה"י"א. כל המלמד חברו
מורה [מטריקין לטו]:
כאלו עשאו דכתיב
ואת הנפש אשר עשו
בחי'ן: הוויא גברא גבור.
א"ל נדול ונבזה: ריבס'
דע"ס ששס' חס"ה מיתמוס
קני: א"י. ש"י. נפת:
מ"ו: קמא טוטיס'
מלמיה: אקרוקתא.
לפרס: שחלתו מה:
ד"ב"ה קשיא ל"ע"א. ומיו
נמי למיתוס ה"לס' שעט
אח' ל"ס: ש"י. נפת:
שלי:

ושטיח. עור לאכול עליו: בלא מלה ובלא רכב. דמלתא כהו:
רכב. שומן: דדא ביה כולל ביה. מי שיש בו דעת כמי שיש בו הכל
שאינו נחמר כלום: דא קני מה חסר. מי שקנה דעת אינו חסר
כלום: חוזר לימי עולמו. דנעשה כחיותו של טעם טעם חטא:

שנא' רועש. כלומר כשעת רעוב
ופש כמו [פרו ורביז] מתרגמין פשו
וקנו: מנוער. מן החלו יתוב כמו
שהיה בימי עולמו: כל משכבו הפכה
כחלו. כל סדר האעת למודו המסודר
לו נהפך לו כחלו ומשכמו: פליסר
אפי' הלכסא. שהיה עונה למודו
ב"ג פניס: שיא' אלו ליה. ששכחס:
קלר. כוכב: אפה עשית אופי
ואס ח"י. דגמר להו דכל המלמד
את בן חברו מורה מעלה עליו
הכתוב כאלו עשאו שנאמרס' ואת
הנפש אשר עשו בחרן: הכל מושלן
בו. להמיתו אפי' וזבו אפילו ימוש:
למשפטי' עמדו היום [הכל עבדיך.
דכיון שנפטט ניסיה של מעלה הכל
נעשו עבדי' של ה' הקב"ה לפרע
הימנו: גברא גבול סו' רכיב גידנא
וועא. פרדה קטנה: פיסורא. גשר:
ואספויט. נתפדה הפרדה ושדייה
מינה ושיכו. ואע"פ שהפרדה נמוכה
ואתיה היה ארוך כל כך דלא נפל אלא
מעט מת: אקרוקתא. לפרע. ועקר
אינו יכול לשוט נהר ושאלו לפרע
עליו להעבירו נהר לנשך את האיש:
י

לרבי כדהוה גרים להו אול ר' חייא וגמר יתהון קמי קצרא ואחא ואהדר
יתהון קמי רבי כר הוה חוי ליה רבי להווא קצרא א"ל רבי אתה עשית אותי
ואת חייא א"ל רבי קא"ל אתה עשית את חייא וחייא עשה אותי וא"ר
אלכסנדרי א"ר חייא בר אבא גדול נם שנעשה לחולה יותר מן הנם שנעשה
לחנה מישאל ועזריה של חנה מישאל ועזריה איש של הדיוט והכל
יכולים לכבותה וזו של חולה של שמים היא ומי יכול לכבותה וא"ר
אלכסנדרי א"ר חייא בר אבא ואמרי לה אריב"ל כיון שהגיע קיצו של אדם
הכל מושלים בו שנא' ויהיה כל מוצאי ירדגנו רב אמר מן הדיון קרא
למשפטי' עמדו היום כי הכל עבדיך רבה בר שילא אמרו ליה שכיב
גברא גבוה הוה רכיב גידונא וזוטרא מטא תיתורא איסתויט שדייה וקא
שכיב קרי על נפשיה למשפטי' עמדו היום שמואל חזייה להווא
[קרוקתא דעקרבא] יתיבא על אקרוקתא ועברה נהרא טרקא גברא ומיית
קרי עליה למשפטי' עמדו היום אמר שמואל אין מבקרין את החולה אלא
למי שחלצתו חמה לאפוקי מאי לאפוקי הא דתניא ר' יוסי בן פרטא
אומר משום ר' אליעזר א"ר חייא אמר ר' יוסי בן פרטא
מחויש הראש בשלמא חולי מעיים מושום כיסופא אלא חולי העין ומחויש
הראש מ"ט משום דרב יהודה דאמר רב יהודה דיבורא קשיא לעינא [א] ומעלי
לאישתא אמר רבא האי אישתא אי לאו דפרווקא דמלאכא דמותא מעלי

כחזירא
שרבו טופסין אינו מטהר אלא במקום שהיה מהלך ממחלתו אלו מטהר
אפסכא דלריבה בהמשך הנהר קאי אכל ריבה בגומת המעיין אפי' בנתרחב כשר מיקנט לחומרס' עדיף ועוד דמשמע דתוספתא אגומא
דמתני' קיימא. מיהו כדמותא דרבי אלעזר בר לוקא אפי' לפי שטת' זו ודאי משמע דלפי' המקום שנתרחב הנהר קאי דכל שרבו וחולין
כשר דליכא למימר דלריבה במקום שרבו קאי ואשמעינן רבותא שאע"פ שלא ריבה במקום גומת המעיין אלא במקום שנתרחב מימיו
כשר דלכתי פשיטא וכו' ג' טיפי מים יפסלו פרת: תנן במס' מקראות (פ"ה מ"ה) הנוטפין שעשאן וחולין כלומר שהמשיכו סומך אפי' מקל ואפי'
קנה ואפי' זו ואפי' זכה כלומר גורד בפניהם באלו והו' להו כלשכונן ומטהרין ר' יוסי אומר אין מוחלין בדבר המקבל עומאס' כלומר אין עושין
בו גדר וק"ל כ"ר יוסי ותנן נמי (מ"ד) שהימים מטהרין בוחלין ותנן נמי (פרה פ"ח מ"ט ומקואות פ"א מ"ה) הימים המורין פסולין למי טהלת וכשרין
לעבילה ומטהרין בוחלין ואלו הם הימים המורין והפוסרין: ושטיח. עור לאכול עליו: ובלא רכב. שמן: דלא קני דעה מה קנה:
מה יועיל לו כל מה שקנה: חוזר לימי עולמו. אחר שחלה ונתרפס ומתחוק טעבו להיות יותר בריא ממה שהיה קודם חלו: שנאמר
רועש. נוטריקון רעוב ופש: לומר דמשכה למודו. ימי עולמו קדריש מענין העלמה: אייקר ליה לימודיה. הכניד עליו למודו ששכחו: פלס
עשרי אפי' ב"ג פניס: קלר. כוכב: למשפטי' עמדו היום כי הכל עבדיך. כיון שלמשפטי' עמדו שהגיע ק"ס למות הכל עבדיך לקיים
את דבר המשפט: שכיב הוא גברא גבול. א"ל שיה גבוה כלומר ארוך: רכיב גידונא ווערא. רוכב פרדה קטנה: פיסורא. גשר:
ואספויט. אחותה רוח שטות לחמה פרדה והשליכמו נהר. איסתויט מלשון סטיא רוח של שגטון וכדלחמר בעלמא סיטוא הוא דנקטיה וכו' ב"ב:
אקרוקתא. לפרע: שחלתו. שחלתו חמה כדלס' המודיין שעי' כלי זין שעלו נקרא חלון: לאפוקי הא דתניא. דכירא ליה לשמואל
כי הך ברייתא דלון מבקרין להך דקא מני ודשמואל נמי לאפוקי הני: משום כיסופא. דוימנין שרין לנקצו ומכסיף: דפרווקא.
שליש שעל ידו ממים: כ"כחזירא לדיקלא. הולין שכיב הדקל שגומרים אותו מכהמות וחיות: פרייקא. מרקחת מועיל וקורין לו מרייקא:
חושלא דשערי. שעורים קלופים: דריש נפיא. נתחלת הרקלת הנפה: בורדס. מינה אחת כחמי חביות צור דס. והוא חולי שחלקה דס
מלמטה: אין מבקרין אותו. משום דוימנין דלרין לנקצו ומערי ליה: ואין מוסידין שמו. לומר פלוגי מולה חולי בורדס דלאו לון נקיה הוא:
רפואת

6) ופירוש מלה כפריס'
עירובין ד' דיה והלמ',
8) ועירובין י' מת.
9) ע"ג. ע"ג. מ"ט.
ד' נדה ל"ג. ס"ג.
2) וז"ל פקדנה ור"ל ע"י
ויבולקטו: ד' [ובלשון
1) ס' [ובלשון י"ג,
1) [מטריקין לטו]: 1) וז"ל
מחיי' מ"ג, 8) [מקואות
על ח"ה: 9) [מכילין שרין
ל"ע"ט: 1) [למיתו שס סיטוא,

תורה אור השלם

1. ועברת את איביך אשר ישלחוך יי' ק"ך ברעב ובצמא ובכרית ובחסר כל ונתן על ברולך על צדקה עד השמךך ודברים כח מח' התלך לכל עונבי דריסא לכל החלואי' תהליס ק"ג ג' 3. רשעש עולמוי' ישוב לימי עולמוי' 4. יי' יעזרנו על ערש דוד כל משכבו ויבקרנו ויחליו מ"ד מ"ד 5. וזו נרשת אתי היום טעל פני האקדמה וטופין אשתו ותייתי נע ונד כארץ ויהי כל מצאי יתרו: בראשית ב' ד' 6. למשפטי' עמדו היום כי הכל עבדיך: תהליס ק"ט צ"א

הנהות הב"ח

6) רש"י ד"ה למשפטי' עמדו היום כי הכל עבדיך:

הנהות הגר"א

[א] נמי קשיא לעיל ולתלפס' מ"ל וי"ב פניסיה ה"ל"ט:

מוסף רש"י

בקיטין. מסורת חלופית,
מנחם מנדל (טווי"ן)
ה. אמר רב יוסף לא
שמייע לי הודא שמתא.
רב יוסף טלה ושכח
תלמודו ויהי אפי' תלמודו
מכרי וטובין אמ' 10 ע.
מכות ד' ובט"ו נדה ו' ע.
שחלצתו חמה. שלמא,
טעלה מנפס חמה. הוא
החלו קדומה. מלמנו לון
היאש' ה' מלן מהס'
[בדבות ל"ד].